

หลักพุทธธรรมกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของเยาวชน

Buddha's Doctrines with The Protection and Solution to the Narcotic's Problems of The Youth

ประกาศิต ชัยรัตน์^{*}

บทคัดย่อ

การใช้พุทธธรรมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านจิตใจให้มีความเข้มแข็ง โดยใช้ภูมิคุ้มกันทางครอบครัวที่เป็นความรักความอบอุ่น ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ภูมิคุ้มกันจากสังคมสิ่งแวดล้อม ภูมิคุ้มกันจากกัลยาณมิตร รวมถึงการเสริมสร้างการเรียนรู้ที่เกิดจากตนเองเป็นผู้กำหนด เยาวชนส่วนใหญ่ที่หลงเข้าไปเสพยาหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติด อาจเนื่องจากขาดความรักความอบอุ่น ขาดความรู้ความเข้าใจต่อสังคมเข้าใจว่าตนเองไม่มีคุณค่า และขาดความรู้ทางธรรมะพื้นฐาน หากเราต้องการแก้ปัญหาเรื่องยาเสพติดของเยาวชน เราจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าว เยาวชนควรได้เรียนรู้ปรับทัศนคติมุมมองด้วยการใช้ปัญญาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาของตนเองในด้านครอบครัว สังคม และเพื่อน ให้ประสานสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เสมือนเฟือง 3 ตัวขับเคลื่อนกลไกให้ทำงานในเวลาเดียวกัน

The use of Buddhism to strengthen psychological immunity by using family immunity that is love and warmth mutual understanding immune from environmental society Immune from friends Including the enhancement of self-determination most youth who are lost in drugs or are involved in drugs may be due to lack of love and warmth lack of knowledge and understanding in society, understanding that they have no value and lacking basic Dharma knowledge if we want to solve the problem of drug abuse of youth we need to solve various problems. Youths should learn to adjust their attitudes and perspectives by using wisdom in order to learn in solving their problems. In terms of family, society, and friends to coordinate in a system like 3 gears drive the mechanism to work at the same time

^{*} บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทนำ

ปัจจุบันยาเสพติดนับเป็นปัญหาสำคัญของโลกปัญหาหนึ่ง ปัจจัยหนึ่งส่งผลต่อสถานการณ์ยาเสพติดอาจเป็นผลมาจากสภาพสังคมปัจจุบันที่มีความหลากหลาย สลับซับซ้อน การขยายตัวและพัฒนาประเทศอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบทางสังคมทำให้เกิดวิถีการดำรงชีวิตของบุคคลในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอันเกิดจากสภาวะแวดล้อมบุคคลต้องดิ้นรนและมีความต้องการเพิ่มขึ้นในหลายรูปแบบทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง โดยเฉพาะยาเสพติดซึ่งนับเป็นปัญหาที่สำคัญและเกิดขึ้นพร้อมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง และยังเป็นปัญหาเรื้อรังไม่สามารถแก้ไขให้หายขาดไปจากสังคมได้ ทั้งยังมีการแพร่ระบาดเข้าไปในชุมชนต่าง ๆ อย่างรวดเร็วและรุนแรงที่สำคัญได้ทำลายเศรษฐกิจและสังคมตลอดจนความมั่นคงของประเทศ แม้ว่าทุกฝ่ายจะพยายามป้องกันแก้ไขปัญหามาโดยตลอดแต่กลับทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น (นิพนธ์ จำเริญพันธ์ุ, ๒๕๕๑) จนรัฐบาลต้องประกาศสงครามกับปัญหาดังกล่าว ตัวอย่างเช่น ยาบ้า แต่ปัญหายาเสพติดก็ยังคงเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงและยังไม่มีแนวโน้มลดลง ไม่ว่าจะเป็นการผลิต การค้าและการแพร่กระจาย กล่าวได้ว่าปัญหายาเสพติดยังคงเป็นปัญหาที่มีความสำคัญมากในปัจจุบัน มีการแพร่กระจายตัวอย่างกว้างขวางส่งผลให้สังคมไทยก้าวสู่ภาวะครอบครัแตกแยก ชุมชนล่มสลาย เกิดกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวงจรของยาเสพติดคือ ผู้ผลิต ผู้ค้า และผู้เสพเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งในแง่ของจำนวนและความหลากหลาย เป็นจุดเปลี่ยนของปัญหายาเสพติด ทก่อตัวขึ้นส่งผลกระทบเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาอื่น ๆ ที่ซับซ้อนจนกลายเป็นกลุ่มของปัญหาสังคมที่สำคัญที่สุดของประเทศ

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงที่ผ่านมา แม้ภาครัฐ องค์กร

เอกชนต่าง ๆ จะช่วยกันบำบัดรักษาป้องกัน หรือการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดด้วยการลงโทษทางกฎหมาย แม้ว่าประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง แต่หากพิจารณาโดยภาพรวมกลับดูเหมือนว่านอกจากปัญหาจะไม่มีแนวโน้มลดลงแล้ว ยังกลับปรากฏว่าปัญหายาเสพติดมีการขยายตัวรุนแรงมากขึ้น บางปัญหาก็คือเป็นปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้นในลักษณะของผลกระทบจากการดำเนินงาน บางปัญหาเป็นผลพวงมาจากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงแผนพัฒนาฯ ที่ผ่านมา หรือความเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม ที่ทำให้คนรู้สึกขาดทึ่งพิง เมื่อเกิดปัญหา หาทางออกไม่ได้จึงหันกลับไปกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งนี้เพราะระบบการเมืองและกระบวนการยุติธรรมที่ทำให้เกิดช่องว่างในการแสวงหาผลประโยชน์จากกระบวนการค้ายาเสพติดอีกด้วย

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของชาวตะวันออก เป็นศาสนาที่มีความแตกต่างจากศาสนาอื่น ๆ ที่มีขนัตติธรรม และเชื่อในเหตุผลตามหลักวิทยาศาสตร์ มองโลกแบบผู้รักสันติภาพ จึงอยู่ร่วมกับศาสนาอื่น ๆ ได้โดยไม่มีความขัดแย้ง การสอนพระพุทธศาสนามีแต่บวกกับบวกในสังคม และความสุขของสังคมไทยนั้น มีรากฐานมาจากคำสอนของพุทธศาสนา (วิชัย ตันศิริ, ๒๕๕๑) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖ ที่มุ่งเน้นพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๕) โดยเป็นการสนับสนุนให้นำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย ดังนั้นหากบุคคลเห็นห่างจากคุณธรรมทางศาสนา ก็ยิ่งจะทำให้การประพฤติปฏิบัติขาดหลักธรรมดำเนินชีวิต ขาดทริโอตตปะ ขาดความเสียสละ เพื่อส่วนรวม คุณธรรมทางพระพุทธศาสนาจึงจะช่วย

สร้างวิถีชีวิตให้ดำรงอยู่ในทางสายกลาง และในขอบเขตของวัฒนธรรมที่ไม่ยึดติดได้และวิถีทางของพุทธธรรมก็เข้ากันได้เป็นอย่างดีกับการสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ห่างไกลจากยาเสพติดได้

ความหมายและประเภทของยาเสพติด

ความหมายของยาเสพติด

ยาเสพติดให้โทษเป็นปัญหาใหญ่ที่ทั่วโลกให้ความสำคัญในการป้องกันและปราบปรามเพื่อจัดให้หมดสิ้นไปปัจจุบันรัฐบาลได้ดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังโดยการเร่งปราบปรามผู้ผลิตผู้นำเข้าและผู้จำหน่ายยาเสพติดอย่างต่อเนื่องเพิ่มมาตรการในการควบคุมสารสำคัญและสารประกอบที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดรวมทั้งเพิ่มบทลงโทษผู้กระทำความผิด นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐหลายแห่งได้ร่วมกันรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดมากขึ้น ซึ่งสามารถบรรเทาปัญหาเสพติดในประเทศไปได้ในระดับหนึ่งอย่างไรก็ตามยาเสพติดเป็นปัญหาเรื้อรังที่มีมานานการปราบปรามยาเสพติดวิธีเดียวไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทั้งหมดการสร้างภูมิความรู้ให้แก่ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนให้ทราบและตระหนักถึงภัยร้ายของยาเสพติดรวมทั้งการปลูกฝังหรือสร้างค่านิยมให้ต่อต้านยาเสพติดจึงเป็นการป้องกันปัญหาเสพติดได้อีกวิธีหนึ่ง (สุพัฒน์ ธีรเวชเจริญชัย, ๒๕๔๓ หน้า ๑๐๒) พอสรุปได้ดังนี้

๑. ความหมายของยาเสพติดตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายของยาเสพติดไว้ว่า “ยาเสพติด” หมายถึงยาหรือสารเคมีซึ่งเมื่อเสพหรือฉีดเข้าสู่ร่างกายก็จะติดก่อให้เกิดพิษเรื้อรังทำให้ร่างกายและจิตใจเสื่อม (ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๒๕ หน้า ๙๐๐)

๒. องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ให้ความหมายของยาเสพติดไว้ว่า “ยาเสพติด” หมายถึงยาเสพติดชนิดใดชนิดหนึ่งไม่ว่าจะเป็นสารตามธรรมชาติหรือ

สารสังเคราะห์ร่างกายได้รับซ้ำ ๆ บ่อย ๆ โดยจะเป็นครั้งคราวหรือติดต่อกันเป็นเวลานานก็ตามและทำให้เกิดลักษณะสำคัญ๔ ประการ (ฉัตร ศิริวงศ์, ๒๕๕๔ หน้า ๑๒) คือ

๒.๑ เกิดความต้องการอย่างสุดจะอดกลั้นได้ต้องพยายามหาเสพให้ได้ (Compulsion)

๒.๒ ต้องเพิ่มปริมาณยาขึ้นเรื่อย ๆ (Teleration)

๒.๓ ตกเป็นทาสของยาทั้งร่างกายและจิตใจถ้าหากหยุดยากก็จะทำให้เกิดอาการถอนยา (Withdrawal Symptoms)

๒.๔ เกิดเป็นผลร้ายต่อตัวผู้เสพและสังคม (Detrimental to self community)

๓. ความหมายของยาเสพติดตามกฎหมายกฎหมายยาเสพติดได้ให้ความหมายของยาเสพติดไว้ที่สำคัญ (โกศล วงศ์สวรรค์, ๒๕๔๓ หน้า ๑๖๗) มีดังนี้

๓.๑ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่๒) พ.ศ. ๒๕๒๘ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้ให้ความหมายไว้ว่า “ยาเสพติดให้โทษ” หมายถึงสารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าโดยรับประทานดมสูดหรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายในลักษณะสำคัญเช่นต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อย ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยามีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลาและสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลงรวมถึงพิษหรือส่วนของพิษที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรืออาจจะใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรือสารเคมีที่ใช้ผลิตยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วยทั้งนี้ตามรัฐธรรมนูญประกาศในราชกิจจานุเบกษาแต่ไม่ได้หมายความว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่

๓.๒ ตามพระราชบัญญัติตามวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ให้ความหมายไว้ว่า “วัตถุออกฤทธิ์” หมายความว่า วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นสิ่งธรรมชาติที่ได้จากสิ่งธรรมชาติหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นวัตถุสังเคราะห์ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๓.๓ ตามพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้ให้ความหมายไว้ว่า “สารระเหย” หมายถึงสารเคมีหรือผลิตภัณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมประกาศว่าเป็นสารระเหย

จากความหมายของคำว่า การติดสิ่งเสพติดให้โทษ (Addiction) หรือบางครั้งก็เรียกสั้น ๆ ว่า การติดสิ่งเสพติดหรือยาเสพติดนี้ย่อมแตกต่างจากคำว่า การติดเป็นนิสัย (Habituation) ซึ่งหมายถึงสารใด ๆ ก็ตามนำมาเสพแล้วทำให้เกิดอาการติดขึ้นเนื่องจากความเชื่อมั่นหรือนิสัยความเคยชินของผู้เสพเองโดยสารนั้นไม่มีฤทธิ์ทำให้ติดเช่นบุหรี่หมากยานัตถุ์ยาถ่ายยาต้องสุรา เป็นต้น

สรุปได้ว่าสารเสพติดหมายถึงสารหรือยาที่เป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติหรือจากการสังเคราะห์ซึ่งเมื่อบุคคลใดเสพหรือได้รับเข้าไปในร่างกายซ้ำ ๆ กันแล้วไม่ว่าด้วยวิธีการใด ๆ เป็นช่วงระยะ ๆ หรือนานติดต่อกันก็ตามจะทำให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ในอำนาจหรือเป็นทาสของสิ่งนั้นทางด้านร่างกายและจิตใจหรือทางด้านจิตใจเพียงอย่างเดียวนอกจากนี้ยังต้องเพิ่มปริมาณเสพขึ้นเรื่อย ๆ หรือทำให้สุขภาพของผู้เสพเสื่อมโทรมลงและเมื่อถึงเวลาอยากเสพแล้วไม่ได้เสพจะมีการผิดปกติทางด้านร่างกายและจิตใจหรือเฉพาะทางจิตใจเกิดขึ้นในผู้เสพนั่น

ประเภทของยาเสพติด

สารหรือยาบางชนิดแม้ร่างกายจะได้รับบ่อย ๆ หรือติดต่อกันเป็นเวลานาน ๆ แต่ก็ไม่เกิดการเสพติด ซึ่งต่างจากสารหรือยาที่มีคุณสมบัติเสพติดได้ (ในที่นี้จะเรียกว่ายาเสพติด) แก้วปวดเมื่อยหายเครียดหรือมีความกระปรี้กระเปร่าเคลิบเคลิ้มเป็นสุข ฯลฯ อันมีผลให้ผู้ใช้ติดใจและอยากใช้อีกจนท้ายที่สุดต้องใช้เป็นประจำขาดไม่ได้เมื่อขาดจะเกิดอาการผิดปกติขึ้นซึ่งความรู้สึกต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นเกิดจากผลของฤทธิ์ยาต่อระบบประสาทและจิตใจดังนั้นสารหรือยาทั้งหลายที่เป็นยาเสพติดจึงเป็นพวกที่สามารถออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลางในปัจจุบันยาเสพติดมีมากกว่าร้อยชนิดสามารถจัดแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ และแบ่งตามองค์การนอกจากแบ่งตามการออกฤทธิ์ยังแบ่งตามแหล่งที่มาแบ่งตามกฎหมายและแบ่งตามอนามัยโลกได้ (ณัฐวุฒิ จันดี, ๒๕๕๕ หน้า ๔๕ - ๔๗) ดังนี้

๑. แบ่งตามลักษณะการออกฤทธิ์ของสิ่งเสพติดที่มีต่อร่างกายคือ

๑.๑ สิ่งออกฤทธิ์กดประสาท (Depressant) ได้แก่ ผีนมอร์ฟีน เฮโรอีน เซโคนัล บาร์บิทูเรต ฟีนobarbital โบรไมด์ พาราดีไฮด์ และเมทาโดน เป็นต้น สิ่งเสพติดเหล่านี้จะกดประสาทส่วนกลางหรือสมองทำให้ประสาทมีงงง่วงซึมและหมดแรง นอกจากนี้ยังกดศูนย์ประสาทการหายใจทำให้หายใจช้าลง จนถึงขั้นหยุดหายใจ

๑.๒ สิ่งออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท (Stimulant) ได้แก่ ใบกระท่อมโคเคอีนแอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีนหรือยาบ้า เป็นต้น สิ่งเสพติดเหล่านี้จะกระตุ้นประสาทส่วนกลางหรือสมองทำให้ประสาทตื่นตัวและกระวนกระวายไม่วางนอนแต่เมื่อหมดฤทธิ์ยาแล้วจะหมดแรงเพราะร่างกายไม่ได้รับการพักผ่อนและอาจเกิดการตัวสั่นตึงเครียดถึงกับหมดสติจนถึงขั้นเสียชีวิตได้

๑.๓ สิ่งออกฤทธิ์หลอนจิตประสาท (Hallucinogen) ได้แก่ กัญชา แอล.เอส.ดี.(L.S.D. = Lysergic acid Diethylamide) ดี.เอ็ม.ที (D.M.T.= Dimethyl Trytamine) เอส.ที.พี.(S.T.P.= Serenity, Tranquility and Peace) เป็นต้น สิ่งเสพติดเหล่านี้จะทำให้เกิดประสาทหลอน เห็นภาพผิดไปจากปกติ รสสัมผัสเปลี่ยนแปลง รวมทั้งอายตนะทั้งห้าของร่างกายแปรปรวนมีปฏิกิริยาผิดไปจากความจริงทั้งหมด

๑.๔ สิ่งออกฤทธิ์ผสมผสานกัน (Mixed) ได้แก่ กัญชาถ้าเสพจำนวนน้อยจะกดประสาทอยู่ระยะหนึ่งต่อเมื่อเสพเพิ่มเข้าไปมากจะกลายเป็นพิษหลอนประสาทได้

๒. แบ่งตามแหล่งที่เกิดของสิ่งเสพติดคือ

๒.๑ สิ่งเสพติดธรรมชาติได้แก่สิ่งที่ได้มาจากพืชหรือพันธุ์ไม้บางชนิดโดยตรงที่เกิดขึ้นอยู่แล้วตามธรรมชาติเช่น ฝิ่น กัญชา กระบือ โคเคอีน เป็นต้น รวมทั้งการนำสารจากพืชมาทำกรรมวิธีต่าง ๆ ทางเคมี เช่น การนำฝิ่นมาทำเป็นมอร์ฟีนเฮโรอีน เป็นต้น

๒.๒ สิ่งเสพติดสังเคราะห์ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นด้วยกรรมวิธีทางเคมีและนำมาใช้แทนสิ่งเสพติดตามธรรมชาติได้เช่น เมทาโดน เพทิดีน ไฟเซปโตน เป็นต้น

๓. แบ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ คือ

๓.๑ ประเภท ๑ ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรงเช่น เฮโรอีน เมทแอมเฟตามีนหรือยาบ้า เป็นต้น

๓.๒ ประเภท ๒ ยาเสพติดให้โทษทั่วไปเช่น มอร์ฟีน โคเคน โคเคอีน ฝิ่น

๓.๓ ประเภท ๓ ยาเสพติดให้โทษที่มียาเสพติดให้โทษประเภท ๒ เป็นส่วนผสมอยู่ด้วยตามที่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับยาไว้ในมาตรา ๔๓ เช่น ยาแก้ไอผสมโคเคอีน

๓.๔ ประเภท ๔ สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ หรือประเภท ๒ เช่น แอซีติก ไฮโดรด์ อะซีติกคลอไรด์

๓.๕ ประเภท ๕ ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าอยู่ในประเภท ๑ ถึงประเภท ๔ เช่น กัญชา พิษกระท่อม เป็นต้น

นอกจากนี้ทางด้านการแพทย์ยังได้จัดให้ยาและสารเคมีอีกหลายอย่างเป็นสิ่งเสพติดให้โทษโดยแบ่งตามคุณสมบัติของสิ่งเสพติดได้๖ประเภท (อพัชชา ศิริชัย, ๒๕๕๕ หน้า ๙๘) คือ

พวกที่ ๑ ฝิ่นหรือสารที่มีส่วนประกอบของฝิ่น เช่น มอร์ฟีน เฮโรอีน โคเคอีน เพทิดีน ไฟเซปโตน เป็นต้น

พวกที่ ๒ ยานอนหลับชนิดต่าง ๆ เช่น ฟีน บาร์บิทัล เซโคเนล โบรไมด์ พาราไลไฮด์ กลูติตาไมด์ เป็นต้น

พวกที่ ๓ ยากล่อมประสาทเช่น ไดอะซีแพม และเมโปรบาเมต เป็นต้น

พวกที่ ๔ ยากระตุ้นประสาทเช่นแอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีนหรือยาบ้าโคเคอีนและใบกระท่อม เป็นต้น

พวกที่ ๕ ยาที่ทำให้ประสาทหลอนเช่น กัญชา แอล.เอส.ดี., ดี.เอ็ม.ที., เอส.ที.พี.และพวกเห็ดบางชนิด เป็นต้น

พวกที่ ๖ สารระเหยต่าง ๆ เช่น เบนซิน ทินเนอร์ กาวติดเครื่องบิน เป็นต้น

พวกที่ ๗ แอลกอฮอล์ปัจจุบันองค์การอนามัยโลกได้จัดให้แอลกอฮอล์เป็นสารเสพติดชนิดหนึ่งด้วย เพราะแอลกอฮอล์เมื่อดื่มจนติดแล้วจะมีโทษเช่นเดียวกับยาเสพติดชนิดอื่น ๆ

จะเห็นได้ว่ายาเสพติดพบปรากฏอยู่ในประเทศไทยนั้นมีอยู่หลายชนิดแต่ที่โดดเด่นและแพร่กระจายอย่างรุนแรงทั่วประเทศตอนนี้คือยาบ้า (เมทแอมเฟตามีน) ซึ่งมีเหตุและปัจจัยที่เป็นองค์

ประกอบในการเอื้ออำนวยต่อการแพร่กระจายอยู่หลายประการทั้งด้านอุปสงค์ ด้านอุปทานผู้ผลิตผู้ค้าผู้เสพ เป็นต้น เพื่อความชัดเจนถึงที่มาของยาเสพติด

ปัญหาเสพติดในสังคมไทย

ประวัติยาเสพติดในประเทศไทย

ฝิ่นเป็นยาเสพติดที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายมานานชาวเมโสโปเตเมียรู้จักใช้ฝิ่นและปลูกจำหน่ายมาตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ปีก่อนคริสตกาล โดยเรียกสารที่เป็นน้ำเกิดจากฝิ่นว่า “น้ำทิพย์” ซึ่งต่อมาชาวกรีกได้รู้จักฝิ่นและตั้งชื่อว่า “Opium” ซึ่งหมายถึง น้ำผลไม้จมนประมาณศตวรรษที่ ๑๐ พ่อค้าชาวอาหรับได้นำฝิ่นมาขายในประเทศจีนซึ่งชาวจีนได้นำมาใช้รักษาโรคในศตวรรษที่ ๑๗ อังกฤษได้ตั้งต้นเป็นผู้มีอำนาจค้าฝิ่นแต่ผู้เดียวโดยผ่านทางบริษัท British East India ใช้แลกกับชาไหมและเงินกับประเทศจีนจนทำให้เกิดสงครามฝิ่นเมื่อปีค.ศ. ๑๘๓๙ - ๑๘๔๒ เนื่องจากประเทศจีนเป็นฝ่ายแพ้สงครามการค้าฝิ่นจึงขยายขอบเขตมากขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๐๔ อังกฤษสามารถขายฝิ่นได้ถึง ๔๕ ล้านปอนด์ในประเทศจีนจนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๙๐๖ ประเทศจีนจึงเริ่มมีการต่อต้านการใช้ฝิ่นแต่ไม่ได้มีผลเพราะมีการส่งฝิ่นผ่านประเทศอินเดียได้และในปี ค.ศ. ๑๙๑๗ ประมาณกันว่ามีคนจีนติดฝิ่นกว่า ๘ ล้านคน

ส่วนในประเทศไทยรู้จักฝิ่นตั้งแต่สุโขทัยตอนต้นประมาณปี พ.ศ. ๑๘๒๕ เมื่อมีการค้าขายทางเรือระหว่างประเทศจีนกับประเทศไทยซึ่งในตอนต้นนั้นฝิ่นเป็นเพียงยารักษาโรคชนิดหนึ่งเท่านั้นแต่ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้นมีคนไทยติดฝิ่นเป็นจำนวนมากซึ่งทำให้ราษฎรที่ติดฝิ่นไม่สามารถทำมาหากินได้ไพร่พลทหารก็ขาดกำลังรบทำให้พระเจ้าอยู่หัวได้ตราเป็นกฎหมายเรียกว่ากฎหมายลักษณะโจร พ.ศ. ๑๙๐๓ บัญญัติบทลงโทษผู้เสพติดฝิ่นหรือมีไว้ครอบครองขายหรือมีไว้จำหน่าย

ประเทศไทยเราเริ่มตระหนักว่าปัญหาเสพติดเป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่งของสังคมฯ พณฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จึงได้ประกาศเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๐๑ ให้เลิกการสูบและการจำหน่ายฝิ่นโดยสิ้นเชิง เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๒ เป็นต้นไป การเลิกฝิ่นในสมัยนั้นทำให้เราทราบว่าประเทศไทยเรามีผู้ติดฝิ่นประมาณ ๗๐,๐๐๐ คน ซึ่งเป็นตัวเลขที่เก็บได้โดยตรงจากจำนวนผู้เข้าร่วมการบำบัดรักษาอาการติดฝิ่นและคาดว่าจะมีผู้ติดฝิ่นที่ยังไม่ยอมเข้ารับการบำบัดรักษาอีกจำนวนหนึ่งด้วย

หลังจากปี ๒๕๐๒ เป็นต้นมายาเสพติดชนิดอื่นที่พบบ่อยแพร่หลายและมีฤทธิ์แรงกว่าก็เริ่มทยอยกันเข้ามาปรากฏตัวในบ้านเมืองของเราเรื่อย ๆ อาทิ เฮโรอีน มอร์ฟิน กัญชา บาร์บิทูเรต แอมเฟตามีน โคเคน เป็นต้น จนบัดนี้ มียาเสพติดปรากฏอยู่ในท้องตลาดเกือบ ๑๕๐ ชนิดด้วยกัน

สภาพการแพร่ระบาดและสถานการณ์ของยาเสพติดในสังคมไทย

การแพร่ระบาดของยาเสพติดแต่ละชนิดมีผลทำให้สภาพปัญหาเสพติดในแต่ละภาคของประเทศมีลักษณะแตกต่างกันออกไปจากการสำรวจข้อมูลของสำนักงาน ป.ป.ส. พบว่าชนิดของยาเสพติดที่เป็นปัญหาสำคัญคือ เฮโรอีน รองลงมาคือฝิ่น และกัญชาตามลำดับ โดยเฮโรอีนเป็นยาเสพติดที่เสพติดมากที่สุดในเขตกรุงเทพมหานครภาคกลางและภาคใต้ ฝิ่นมีการเสพติดมากในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กัญชาเสพติดมากในภาคกลางยาเสพติดที่แพร่ระบาดเด่นชัดอีกชนิดหนึ่งคือ แอมเฟตามีน ซึ่งเป็นยาประเภทกระตุ้นประสาทมีการเสพติดมากในกลุ่มผู้ใช้แรงงานโดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้ยังมีการแพร่ระบาดของสารระเหยต่าง ๆ เช่น ทินเนอร์ แอลกอฮอล์ กาว ยาง น้ำยาซักผ้า มีการสูดดมในหมู่เยาวชนทั่วประเทศและสำหรับปัญหาสถานการณ์ในภาพรวมกล่าวได้ว่าปัญหาเสพติดได้กระจายตัว

ออกไปทุกพื้นที่ของประเทศด้วยยาเสพติดที่เป็นปัญหาสำคัญได้แก่เมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) สารระเหยกัญชา เฮโรอีน ผีน และทุกพื้นที่ของประเทศ และคาดว่ามีความรุนแรงของยาเสพติดแต่ละชนิดและสภาพปัญหาจะแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ (สำนักงาน ป.ป.ส., ๒๕๕๔) มีดังนี้

ภาคเหนือด้วยยาเสพติดที่แพร่ระบาดมากคือ เมทแอมเฟตามีน เฮโรอีน และกัญชา มีการลักลอบนำผีนและเฮโรอีนมาจากประเทศเพื่อนบ้านทางจังหวัด เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน และตาก โดยเฉพาะกัญชาจะมีการลักลอบปลูกและค้าในหลายจังหวัด เช่น เชียงใหม่ พะเยา ลำปาง เป็นต้น

ภาคกลางด้วยยาเสพติดที่แพร่ระบาดมากคือ เมทแอมเฟตามีน และเฮโรอีน หลายจังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตและค้าเมทแอมเฟตามีนรายใหญ่ เช่น นครปฐม ราชบุรี เพชรบุรี และลพบุรี

ภาคตะวันออกด้วยยาเสพติดที่แพร่ระบาดมากคือ เมทแอมเฟตามีน และกัญชา ในรูปของผสมที่ทางจังหวัดตราดเรียกกันเป็นที่นิยมในปัจจุบันว่าบาลากู

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วยยาที่แพร่ระบาดมากคือ เมทแอมเฟตามีน และสารระเหย มีการลักลอบนำกัญชาเข้ามาทางบริเวณชายแดนตามแม่น้ำโขง ผ่านพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ

ส่วนเฮโรอีนที่แพร่ระบาดในพื้นที่ได้จาก กรุงเทพมหานครสำหรับเมทแอมเฟตามีนแพร่ระบาดมากที่สุดนั้นเนื่องจากว่ามีหลายจังหวัดเป็นแหล่งผลิตและแหล่งค้าที่สำคัญเช่นขอนแก่นชัยภูมิมหาสารคาม ฯลฯ

ภาคใต้ด้วยยาเสพติดที่แพร่ระบาดมากคือ กัญชา เฮโรอีน และสารระเหยมีการนำเข้าสารเคมีที่เป็นวัตถุดิบในการผลิตเฮโรอีน และสารตั้งต้นสำหรับการผลิตเมทแอมเฟตามีนและเป็นช่องทางส่งออกเฮโรอีนผ่านทางสนามบินนานาชาติภูเก็ตหาดใหญ่

จะเห็นได้ว่าปัญหายาเสพติดเป็นภัยที่ร้ายแรงในสังคมไทยมาอย่างยาวนาน มีการแพร่ระบาดและขยายไปทั่วทุกภูมิภาคของประเทศมากขึ้น จากข้อมูลสถิติการจับกุมยึดยาบ้าลักลอบลำเลียงต่อครั้งในปี ๒๕๖๐ พบว่ามีจำนวนไม่ต่ำกว่า ๑ ล้านเม็ด และจำนวนกว่า ๕๔ คดี สามารถยึดยาบ้าได้ ๑๔๗.๕ ล้านเม็ด ซึ่งมากกว่ายาบ้าที่จับยึดได้ในช่วงปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙ รวมกัน (ส่วนข่าวกรองยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส., ๒๕๖๐) โดยมีรูปแบบการแพร่กระจายที่หลากหลายมากขึ้นซึ่งกลุ่มเยาวชนถือเป็นกลุ่มที่มีโอกาสติดยาเสพติดมากกว่ากลุ่มคนกลุ่มอื่น เนื่องจากความอยากรู้อยากลอง และความคึกคะนองเป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งสภาพแวดล้อม สื่อ และค่านิยมต่าง ๆ เป็นแรงผลักดันประกอบกับสถานการณ์ราคายาเสพติดที่ลดลง ส่งผลให้หาซื้อยาเสพติดประเภทต่าง ๆ ได้ง่าย

แม้ที่ผ่านมาจะได้มีการกำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ แต่กลับพบว่าสถานการณ์เชิงด้วยยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของไอซ์ คีตามีน เฮโรอีน และโคเคน ก่อให้เกิดปัญหาลังคมขึ้นมากมาย ทั้งปัญหาต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เสพ รวมถึงผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ ของประเทศชาติ

แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ด้วยปัจจุบันปัญหายาเสพติดได้กลายเป็นปัญหาวิกฤติสำคัญของประชาคมโลก โดยเฉพาะสำหรับประเทศไทยนั้น ปัญหานี้ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วและมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความมั่นคงของชาติ ทั้งด้านการเมืองเศรษฐกิจสังคมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และคุณภาพประชากร รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายสำคัญเร่งด่วนในการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยใช้หลักการป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการบำบัดรักษา ผู้ค้าต้องได้รับโทษอย่างเด็ดขาด รวมทั้งระดม

ความคิดจากทุกฝ่าย เพื่อกำหนดแนวทางในการเอาชนะยาเสพติด ซึ่งจากการร่วมกันคิดดังกล่าวได้มีความเห็นร่วมกันว่า การแก้ปัญหายาเสพติดในสถานการณ์ปัจจุบันจะต้องคิดใหม่ทำใหม่ โดยทุกองค์กรในสังคมจะต้องผนึกกำลังร่วมกันให้เป็นพลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติดให้ได้โดยเร็ว การดำเนินการในการแก้ปัญหายาเสพติดตามแนวข้างต้นนั้น จะต้องยึดพื้นที่เป็นหลักในการดำเนินงาน เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสนับสนุนให้ทุกฝ่ายเข้ามามีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายา โดยให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ปัญหายาและให้ความสำคัญแก่การป้องกันโดยเน้นสร้างภูมิคุ้มกันแก่เด็กและเยาวชนเพื่อลดอุปสงค์ด้านยาเสพติดควบคู่ไปกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยา การปราบปรามอย่างเฉียบขาดจริงจังดังนี้

๑. การแก้ไขและบำบัดด้วยครอบครัว

วิธีการแก้ปัญหายาจะต้องปรับเปลี่ยนไปจากรูปแบบเดิม หากเป็นเรื่องวิธีการ จึงต้องวิเคราะห์ให้เห็นว่าการประพฤติปฏิบัติของเยาวชนขาดขอบเขตและแบบอย่างอันชัดเจน ซึ่งแบบอย่างอันชัดเจนและเหมาะสมก็ต้องดูจากแบบอย่างของการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบจากผู้ใหญ่ที่มีแบบอย่างของความเป็นผู้มีเหตุผล เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน รู้จักให้อภัยกัน เอื้อเฟื้อและเอื้ออาทรต่อกัน ส่วนเรื่องขอบเขตที่ใช้เป็นเครื่องชี้แนวปฏิบัติ จะต้องมีการชี้แนะเยาวชน เพื่อให้เยาวชนมีความรู้และความเข้าใจ ตลอดจนเกิดการพัฒนาไปสู่การสร้างคุณค่าที่ดี เรามีความเชื่อมั่นในศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและความประพฤติไปในทิศทางโดยตนเองเป็นผู้กระทำผิด เราคงเห็นได้ว่ามีการเรียนด้านสังคมวิทยาและจริยศาสตร์แต่ไม่สามารถประยุกต์ให้เข้ากับชีวิตประจำวันของเยาวชน ซึ่งอาจมีเหตุผลมาจากสภาพครอบครัวที่แตกแยก ขาดความอบอุ่นและความเข้าใจ ดังนั้นภายใต้สภาวะแวดล้อมที่แตกต่างจึงเป็นสาเหตุ

ทำให้เกิดความบกพร่องต่อผลการปฏิบัติของเยาวชน ตลอดจนการอบรมสั่งสอนทางด้านระเบียบวินัยจากครอบครัวถูกละเลย ในกระบวนการสร้างความเข้าใจ ตลอดจนกระบวนการสร้างจิตสำนึกที่ดีจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นมากซึ่งเกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาของพ่อแม่ด้วยครอบครัวที่อบอุ่นจะช่วยให้เยาวชนห่างไกลจากยาเสพติดได้ รวมถึงครอบครัวสามารถช่วยเยาวชนที่หลงผิดให้กลับมาเป็นคนดีของสังคมได้ นักจิตวิทยาทางครอบครัวได้อธิบายถึงความเป็นครอบครัวที่มีคุณภาพพอสรุปได้ (นวลศิริ เปาโรหิตย์, ๒๕๔๐ หน้า ๒๔๗ - ๒๕๗) ดังนี้

๑.๑ พ่อแม่คือแบบอย่างให้กับลูก มีระเบียบวินัยและใช้เหตุผลในการอบรมสั่งสอน ส่งผลให้ลูกเป็นผู้ที่เติบโตแบบรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง

๑.๒ พ่อแม่คือผู้ที่พร้อมรับฟังลูก พร้อมที่จะมีเวลาให้ลูกเสมอ คือการให้ลูกได้แสดงออกทางความรู้สึกและความคิดของตนเอง เมื่อเติบโตจะทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองกล้าแสดงออก ในทางตรงข้ามถ้าถูกปิดกั้นทางความคิดจากพ่อแม่ในวัยเด็กมักจะเป็นคนที่ขี้อายขาดความเชื่อมั่น ในครอบครัวพ่อแม่จะสื่อสารกับลูก ใช้คำพูดและการกระทำที่สอดคล้องกันมีเมตตา ไม่จับผิดกัน

๑.๓ พ่อแม่จะไม่ใช้เด็กมาเติมความ “ขาด” ทางใจของพ่อแม่ ควรให้กำลังใจให้อิสระทางความคิดประทับประคองให้เติบโตไปในทิศทางที่ถูกต้องมีเข้ามาเติมความ “ฝัน” เติมความ “ขาด” ในชีวิตของพ่อแม่

๑.๔ ให้ความร่วมมือร่วมใจแก้ไขปัญหายาที่เกิดขึ้น เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัว

ถือได้ว่าครอบครัวมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนอย่างมาก เนื่องจากครอบครัวคือสถาบันการเรียนรู้แห่งแรกในการพัฒนาทางด้านจิตใจอารมณ์สติปัญญา โดยการอบรมบ่มนิสัย

ขัดเกลาลึกลับ สอนให้รู้จักผิดชอบชั่วดี สอนให้รู้จักหน้าที่บทบาทของตนเอง สอนให้รู้หน้าที่ในการตอบแทนผู้อื่นที่เป็นผู้ให้มัจจุใจที่เอื้ออาทร มีศีลธรรมในการดำรงชีวิต เคารพในกฎหมาย ดังนั้นเยาวชนจะประสบความสำเร็จในชีวิตหรือไม่ ครอบครัวยิ่งมีบทบาทอย่างมากในการเลี้ยงดู เอาใจใส่เยาวชนอย่างใกล้ชิด ให้ความรักความอบอุ่น เป็นกำลังใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างความเชื่อมั่นและมั่นใจ ส่งผลให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นเกาะในการสร้างภูมิคุ้มกันในตนเองที่เกิดจากครอบครัว

๒. การแก้ไขและบำบัดด้วยสังคม จิตสำนึกที่ดีเป็นเป้าหมายสำคัญซึ่งเป็นทางออกที่ดีในการแก้ปัญหาสังคม สังคมมักถามอยู่เสมอว่าเหตุใดเยาวชนจึงขาดจิตสำนึกที่ดี คำตอบคือ เยาวชนขาดการฝึกฝนเรื่องการสร้างจิตสำนึกนั่นเอง ถามต่อไปว่า แล้วเราจะสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับเยาวชนได้อย่างไร? ก่อนอื่นเราต้องมาพิจารณาถึงเรื่องการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับเยาวชน เราจำเป็นต้องพิจารณาองค์ประกอบในการเรียนรู้ให้กับเยาวชนเสียก่อน การเรียนรู้ของเยาวชนจะเกิดการเรียนรู้ ๒ แหล่ง แหล่งแรกเป็นการเรียนรู้โดยการลอกเลียนจากตัวอย่างของผู้ใหญ่ตามที่ได้กล่าวไปแล้ว แหล่งที่สองเกิดจากการเรียนรู้ในโรงเรียนผ่านกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน และถือได้ว่าแหล่งการเรียนรู้ที่มีความสำคัญที่สุด เนื่องจากเวลาในการเรียนตลอดจนเนื้อหาสาระและการฝึกฝนในเรื่องระเบียบวินัย จะได้จากครูผู้สอนและจากตำราต่าง ๆ เยาวชนผู้ที่มีอายุระหว่าง ๑๕ - ๑๘ ปี การเรียนการสอนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โดยส่วนใหญ่ แต่เหตุใดจิตสำนึกที่ดีจึงไม่เกิดในห้องเรียนตลอดจนการนำเอาความรู้ทางจริยศาสตร์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจต่อปัญหาที่เกิดขึ้น การถามบ่อย ๆ เหมือนการฝึกวินัยเราจะต้องทำต่อเนื่อง การฝึกทักษะในการเรียนรู้คู่กับทักษะทางสังคม การฝึกวินัยใน

โรงเรียนก็ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ การสอนให้เด็กรู้จักควบคุมพฤติกรรมของตนเอง การควบคุมพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เด็กควบคุมตนเองได้ในที่สุด ในส่วนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการแก้ไขหรือพัฒนาเยาวชน จำเป็นอย่างยิ่งที่กระบวนการสร้างจิตสำนึกที่ดีจะเป็นหนทางหนึ่งในการพัฒนาและแก้ปัญหาให้เยาวชนห่างไกลจากยาเสพติดได้(อุมาพร ตรังคสมบัติ, ๒๕๕๒ หน้า ๒๖)

๓. การแก้ไขและบำบัดด้วยการเรียนรู้

การเรียนรู้เป็นการสร้างรากฐานความมั่นคงให้กับชีวิต สร้างให้เยาวชนมีความมั่นใจในตนเองว่าจะดำรงชีวิตประกอบอาชีพสุจริต มีความขยันหมั่นเพียร ขวนขวายหาความรู้ใส่ตนเองอยู่อย่างสม่ำเสมอ เป็นการสร้างอาชีพและฐานะตนเองและครอบครัวที่จะมีขึ้นในวันข้างหน้า รู้เท่าทันในสิ่งเร้าด้านยาเสพติด และไม่ตกอยู่ในอำนาจของยาเสพติด เยาวชนจึงต้องมีสติและรู้จักการวางแผนในอนาคตของตนเองว่าจะเดินไปในทิศทางแบบใด ซึ่งก็ต้องปูพื้นฐานทางด้านจิตใจให้มีความมานะอดทน ขวนขวายที่จะเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ต่อไปในอนาคตซึ่งในสมัยก่อนที่เป็นวิถีแบบเดิมจะอาศัยวัดเป็นโรงเรียนที่จะอบรมเยาวชนทั้งทางโลกและทางธรรม คือการฝึกให้เป็นเยาวชนที่มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีสติ รู้จักระบับจิตใจตนเองให้เป็นผู้มีศีลอยู่ในใจ งดเว้นอบายมุขทั้งปวง โสภะ ซิปัลมันต์ ได้กล่าวถึงการกระทำผิดของเยาวชนที่มีสาเหตุจากโรงเรียน ที่เป็นสถานที่ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเยาวชนจะดีหรือไม่ดี ครูหรือโรงเรียนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการช่วยโน้มน้าวให้เยาวชนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น (โสภะ ซิปัลมันต์, ๒๕๓๖ หน้า ๑๒๙ - ๑๔๔)

สังเกตกันว่าเยาวชนวันนี้เป็นผู้ที่มีความรู้ทางวิชาการมากกว่าเยาวชนในอดีต ปัญหาในการคบเพื่อน การเลียนแบบเพื่อน สื่อมวลชน ภาพยนตร์ ละคร โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ที่แสดงถึงความก้าวร้าวรุนแรง

ต้องมีอิทธิพลต่อการเลียนแบบ การสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับเยาวชน เป็นกระบวนการเรียนรู้แบบเน้นสอนทักษะ ดังนั้นการเรียนของเยาวชนจึงต้องเน้นทักษะทางความคิดพิจารณา รู้จักหน้าที่ของเยาวชนเพื่อดำรงตนอยู่ในสังคมที่สามารถก้าวหน้าในชีวิต อยู่ในฐานะที่มีเกียรติด้วยความอุตสาหะของตนเอง อันจะนำไปสู่การสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับเยาวชน ซึ่งจะสอดคล้องในเรื่องการสร้างภูมิคุ้มกันที่เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

๔. การแก้ไขและบำบัดด้วยมิตร การเจริญเติบโตของเยาวชนในแต่ละช่วงอายุมีพัฒนาการแตกต่างกันไป จะเห็นได้ว่าพอเยาวชนเริ่มเรียนระดับมัธยมจะเริ่มแสดงออกด้วยการแสดงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ อย่างแสดงความกล้าหาญเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในหมู่เพื่อน มักทำอะไรโดยขาดการไตร่ตรองให้รอบคอบก่อน ดังข้อสรุปงานวิจัยของ ฌักส์สร บัญเพ็ง เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนพบว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำมากที่สุด (ฌักส์สร บัญเพ็ง, ๒๕๕๙) ดังนั้นเมื่อเยาวชนอยู่ในกลุ่มจะแสดงพฤติกรรมทั้งในด้านบวกและด้านลบ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและอยู่ในระดับต่าง ๆ ทั้งผู้นำและผู้ตามในกลุ่มเพื่อน ดังนั้นการชี้แนะเยาวชนเพื่อให้เยาวชนมีความรู้และความเข้าใจในการเลือกคบเพื่อนว่าเพื่อนเช่นไรคือเพื่อนที่ควรคบ เพื่อนเช่นไรไม่ควรคบตลอดจนการสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อให้เยาวชนเกิดการพัฒนาไปสู่การสร้างความคิด การคบเพื่อนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและมีผลต่อความเจริญก้าวหน้าหรือความเสื่อมของชีวิตอย่างมาก

การที่จะทำให้เยาวชนห่างไกลจากยาเสพติดซึ่งเป็นนโยบายจากภาครัฐที่ต้องการให้เยาวชนในวันนี้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศโดยการให้พุทธธรรมเข้ามามีบทบาทในการสร้างภูมิคุ้มกันทางด้าน

จิตใจให้มีความเข้มแข็งโดยใช้ภูมิคุ้มกันทางครอบครัวที่เป็นความรักความอบอุ่น ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ภูมิคุ้มกันจากสังคมสิ่งแวดล้อม ภูมิคุ้มกันจากกลยุธมิตร รวมถึงการเสริมสร้างการเรียนรู้ที่เกิดจากตนเองเป็นผู้กำหนด จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ที่เยาวชนส่วนใหญ่หลงเข้าไปเสพติดหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จึงควรเสริมภูมิคุ้มกันแต่ละด้านในการแก้ปัญหา คือครอบครัวทำหน้าที่ให้ความรักความอบอุ่นชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิต ตลอดจนให้ความรู้ในเรื่องการดำเนินชีวิตสังคมพื้นฐานแก่เยาวชน เช่น ความรู้ทางด้านหน้าที่พลเมือง ความมีระเบียบวินัยอันเป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องปลูกฝังจากบ้าน พ่อแม่เป็นบุคคลที่จะให้คำปรึกษาชี้แนะความเข้าใจความรักความอบอุ่นแก่เยาวชนได้ดีที่สุด เป็นการให้คำปรึกษาเป็นระยะ ๆ สร้างความใกล้ชิด เยาวชนจะรู้สึกได้ว่าตนเองมีที่พึ่ง ในขณะที่เดียวกันเยาวชนจะได้รับความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับความรู้ทางสังคมในการปรับตัวและพร้อมใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเข้มแข็ง ชุมชนสิ่งแวดล้อม เยาวชนที่อยู่ในชุมชนแออัดเป็นแหล่งเสื่อมโทรมมีแต่ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด เยาวชนก็จะได้รับการถ่ายทอดและเรียนรู้ในสิ่งที่ผิดไปด้วย โดยเกิดการชักชวนไปในทางที่ไม่เหมาะสมได้ ชุมชนจึงควรมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบชุมชนของตนเอง และพัฒนาให้มีความสงบสุขในชุมชน สมาชิกในชุมชนช่วยกันสอดส่องสิ่งไม่ดีที่จะนำพาให้เยาวชนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด สถานศึกษาที่เป็นสถานที่ที่เยาวชนในวัยนี้ใช้เวลาอยู่มากเป็นอันดับรองจากบ้าน ดังนั้นครูผู้สอนควรมีเมตตาถ่ายทอดความรู้ทั้งทางวิชาการและการปฏิบัติตนเพื่อให้เป็นคนดีมีคุณภาพ ให้เยาวชนเข้าใจและเสริมคุณค่าในตนเองเป็นแรงผลักดันในเยาวชนนี้

แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยหลักพุทธธรรม

ในสังคมปัจจุบัน ยาเขวชนมีค่านิยมทางวัตถุนิยมมากกว่าความเอื้อใจในเรืงของจิตใจหรือทางด้านจริยธรรม ทำให้ยาเขวชนได้รับผลกระทบด้านต่าง ๆ เช่น ปัญหาในความสัมพันธ์กันภายในครอบครัว ปัญหาในการคบเพื่อน ปัญหายาเสพติดของยาเขวชน เป็นต้น ศาสนาช่วยให้อาเขวชนห่างไกลจากยาเสพติด ในกระบวนการแก้ไขปัญหามาเพื่อำพาไปสู่การปฏิบัติตนและการนำพุทธธรรมมาใช้ร่วมกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของยาเขวชน จะส่งผลให้อาเขวชนสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและนำพาชีวิตให้เจริญรุ่งเรืองนำไปสู่ความสำเร็จได้ในระดับหนึ่ง การใช้หลักธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ผูกใจคนสามารถสร้างความสามัคคีในหมู่คณะเป็นที่รัก ก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม คำสอนของสัมมาสัมพุทธเจ้าซึ่งเป็นหลักสัจธรรมที่ผู้ปฏิบัติ นำมาปรับใช้ในชีวิตเพื่อเยี่ยวยารักษาจิตใจ ของยาเขวชนให้ห่างไกลจากยาเสพติดได้นั้น ผู้เขียนเห็นว่ามีหลักธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ดังนี้

๑. หลักทศ ๖ เป็นหลักในการปฏิบัติต่อบุคคลรอบข้าง ซึ่งประกอบด้วยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในระดับต่าง ๆ ได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาบิดากับบุตรธิดา ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับศิษย์ ความสัมพันธ์ระหว่างภรรยา กับสามี ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้านายกับลูกจ้าง และความสัมพันธ์ระหว่างนักบวชกับชาวบ้าน (ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๖๖/๒๑๒) ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ได้กำหนดหน้าที่ที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติและมีสิทธิอันชอบธรรมที่จะได้รับการปฏิบัติตอบ ประกอบด้วยบุคคลประเภทต่าง ๆ ที่เราต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์ทางสังคมดุจทิศที่อยู่รอบตัว ปุรตถิมทิศ ทิศเบื้องหน้า คือ ทิศตะวันออก ได้แก่ มารดาบิดาเพราะเป็น

ผู้มีอุปการะแก่เรามาก่อน จะเป็นภูมิคุ้มกันยาเขวชนจากยาเสพติดได้ เนื่องจากการเป็นพ่อแม่เป็นผู้ให้โดยเฉพะความรัก ความอบอุ่น การปกป้องคุ้มครอง การศึกษาและทรัพย์ โดยไม่ต้องการสิ่งใดตอบแทน มีเพียงต้องการให้ลูกได้เติบโตมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ

๒. หลักคบมิตร ความเป็นมิตรเป็นสิ่งที่จำเป็นของผู้ที่อยู่รวมกัน ในสังคม เราจะอยู่ลำพังคนเดียวไม่ได้ ต้องมีเพื่อนเป็นองค์ประกอบในสังคม ดังนั้นการจะเลือกคบเพื่อนจึงควรพิจารณาเลือกคบแต่คนดีที่นำความเจริญรุ่งเรืองมาให้ ดังปรากฏจากคำสอนในพระไตรปิฎกเกี่ยวกับมิตรดังนี้

๒.๑ มิตรมีอุปการะ เธอพึงทราบว่าเป็นมิตรมีใจดี โดยเหตุ ๔ ประการ (ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๖๑/๒๑๐) คือ

- ๑) ป้องกันเพื่อนผู้ประมาทแล้ว
- ๒) ป้องกันทรัพย์สมบัติของเพื่อนผู้ประมาทแล้ว
- ๓) เมื่อมีภัยก็เป็นที่พักพิงพำนักได้
- ๔) เมื่อมีกิจที่จำเป็นเกิดขึ้น ก็ช่วยโภคทรัพย์ให้ ๒ เท่าของทรัพย์ที่ต้องการในกิจนั้น

อธิบายได้ว่า การดำเนินชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีเรื่องราวมากมายผ่านเข้ามาในชีวิต มีความโชคดี มีความเดือดร้อนกายเดือดร้อนใจ ในบางครั้งได้รับทรัพย์ ในบางครั้งเสียทรัพย์ ในยามที่เรามีความลำบาก หากมีมิตรที่ให้ความช่วยเหลือ ดูแลปกป้องภัยอันตราย ส่งเสริมให้อยู่ในสถานที่ปลอดภัยโดยไม่ได้หวังสิ่งตอบแทนใด ๆ แสดงถึงเราเป็นผู้มีมิตรดี ดังนั้นมิตรจึงมีความจำเป็นอย่างมากในการดำเนินชีวิต ดังจะเห็นตัวอย่างการคบมิตรของยาเขวชนในปัจจุบันที่ชวนกันไปทำกิจกรรมที่เป็นการเสริมความรู้ทางวิชาการ ทิววิชาเพื่อเสริมทักษะความรู้ในการที่จะสอบเข้าในระดับสูง ซึ่งเป็นการปกป้องให้อยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมถูกต้องด้วยกาลเทศะ และส่งเสริม

ความเจริญให้เป็นการเพิ่มเติมทรัพย์ให้กับเยาวชน ซึ่งเป็นทรัพย์ทางปัญญาที่อันมีค่ามหาศาลติดตัวไปกับเยาวชนตลอด

๒.๒ มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ การอยู่ร่วมกัน จำเป็นต้องมีน้ำใจไม่ตรีต่อกันโดยอาศัยคุณธรรมของการอยู่ร่วมกัน ช่วยเหลือกันในคราวจำเป็น ดังคำสอนที่ปรากฏในพระไตรปิฎกว่า เธอพึงทราบว่าเป็นมิตรมีใจดีโดยเหตุ ๔ ประการ (ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๖๒/๒๑๐.) คือ

- ๑) บอกความลับแก่เพื่อน
- ๒) ปิดความลับของเพื่อน
- ๓) ไม่ละทิ้งในยามอันตราย
- ๔) แม้ชีวิตก็อาจจะสละเพื่อ

ประโยชน์ของเพื่อนได้

จากคำสอนจะเห็นได้ว่า การปฏิบัติต่อมิตรในลักษณะ มีทุกข์ร่วมทุกข์ มีสุขร่วมสุข ในสังคมไทยทุกวันนี้ปฏิบัติได้ยากยิ่งนัก โดยเฉพาะข้อที่ ๔ ส่วนใหญ่ในสังคมไทยจะเห็นได้ว่า สมาชิกของสังคมจะปฏิบัติแตกต่างจากคำสอน เช่น มักพูดโกหกขยายความลับของเพื่อนให้ไม่เป็นความลับ เอาตัวในยามมีภัยและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่จะยอมเสียสละชีวิตเพื่อเพื่อน ดังนั้น เยาวชนควรได้รับการฝึกฝนอบรมในเรื่องของความมีน้ำใจในขณะอยู่ร่วมกันในสังคม

๒.๓ มิตรแนะนำประโยชน์เป็นคุณธรรมที่สร้างความมีน้ำใจ เอาใจใส่ดูแลมิตร โดยการตักเตือนสิ่งต่าง ๆ ต่อมิตร จะคอยตักเตือนเพื่อนเมื่อเห็นว่าเพื่อนปฏิบัติตนไม่ถูกต้องเพื่อให้เพื่อนทำแต่ความดี เธอพึงทราบว่าเป็นมิตรมีใจดี โดยเหตุ ๔ ประการ (ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๖๓/๒๑๐.) คือ

- ๑) ห้ามมิให้ทำความชั่ว
- ๒) แนะนำให้ตั้งอยู่ในความดี
- ๓) ให้ฟังสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง
- ๔) บอกทางสวรรค์ให้

จะถ่ายทอดประสบการณ์และความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตเพื่อให้เพื่อนเพื่อความเจริญก้าวหน้า ตลอดจนแนะนำเพื่อนในการทำความดีสร้างกุศลเพื่อประโยชน์ในวันข้างหน้า

๒.๔ มิตรมีความรักใคร่ เธอพึงทราบว่าเป็นมิตรมีใจดี โดยเหตุ ๔ ประการ (ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๖๔/๒๑๑.) คือ

- ๑) ไม่พอใจความเสื่อมของเพื่อน
- ๒) พอใจความเจริญของเพื่อน
- ๓) ห้ามปรามคนที่ินทาเพื่อน
- ๔) สนับสนุนคนที่สรรเสริญเพื่อน

เป็นการกล่าวถึงมิตรที่มีความห่วงใยพร้อมส่งเสริมสนับสนุนและยินดีให้เพื่อนได้ดีมีภาพลักษณ์ที่เหมาะสมระแวดระวังไม่ให้เกิดความเสื่อมเสียกับเพื่อน เมื่อเพื่อนได้รับรางวัลก็พลอยยินดีและร่วมสนับสนุนสรรเสริญกล่าวถึงไปด้วยจะคอยเป็นหูเป็นตาไม่ยอมให้ใครเข้ามาทำลายมิตรไม่ว่าจะเป็นวิธีใด ๆ กล่าวสรุปได้ตามหลักมิตรแท้ ๔ ได้อธิบายเพื่อนที่ดีคือ

๑) เพื่อนที่คอยช่วยเหลือเกื้อกูลป้องกันภัยอันตรายในชีวิตและทรัพย์ของเรา คอยตักเตือนในยามที่ผิดพลาดพลั้งเผลอ เมื่อยามขอความช่วยเหลือก็ช่วยมากกว่าที่ร้องขอ

๒) เพื่อนในยามที่ทุกข์สุขด้วย ในยามทุกข์ก็ทุกข์ด้วยเป็นเพื่อนที่ไม่่ว่าจะทุกข์หรือสุขจะอยู่เคียงข้างคอยให้กำลังใจกันตลอด คอยดูแลห่วงใยในยามเจ็บป่วย รวมถึงคนในครอบครัวด้วย บอกความลับแก่เพื่อน ปิดความลับของเพื่อน ได้เถียงแทนเพื่อนในยามมีผู้อื่นตำหนิ ส่งเสริมสนับสนุนในความดีของเพื่อนด้วยความสมเหตุสมผล มีภัยอันตรายไม่ละทิ้ง และแม้ชีวิตก็สละให้ได้

๓) เพื่อนที่คอยห้ามปรามป้องกันมิให้กระทำในสิ่งผิด คอยแนะนำให้ตั้งอยู่ในความดีไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด คอยแนะนำสิ่งที่มีประโยชน์และชักชวนให้ทำความดี ให้ได้ฟังได้รู้สิ่งที่ไม่เคยได้รู้ได้ฟัง ชักชวนเสนอแนะแนวทางในการวางเป้าหมายอย่างไรเพื่อนาคิดในวันข้างหน้า

๔) เพื่อนที่มีน้ำใจ คอยดูแลอำนวยความสะดวกในเรื่องที่ต้อง คือ เพื่อนมีทุกข์ พลอยไม่สบายใจ (ทุกข์ ทุกข์ด้วย) เพื่อนมีสุข พลอยแจ่มใสยินดี (สุข สุขด้วย) เขาเตือนเพื่อนช่วยยับยั้งแก้ไข และเขาสรรเสริญเพื่อนช่วยพูดเสริมสนับสนุน จึงกล่าวได้ว่าเพื่อนทั้ง ๔ นี้เป็นเพื่อนที่น่าพาชีวิตให้ปลอดภัยห่างไกลจากยาเสพติดได้

๓. หลักปัญญา เป็นหลักธรรมที่แนะนำให้ใช้ความคิดพิจารณาความเป็นไปตามธรรมชาติและละกิเลสที่ทำให้ชีวิตของเยาวชนเศร้าหมองหรือได้รับความเดือดร้อนเมื่อภายหลัง หลักธรรมนี้เป็นคำสอนมีปรากฏในพระไตรปิฎกที่กล่าวว่า กุลบุตรในโลกนี้เป็นผู้มีปัญญาคือ ประกอบด้วยปัญญาเป็นเครื่องพิจารณาเห็นทั้งความเกิดและความดับอันเป็นอริยะ ชำแรกกิเลสให้ถึงความสิ้นทุกข์โดยชอบ (อง.อภฺฐก.(ไทย) ๒๓/๕๔/๓๔๔.)

พระพรหมคุณาภรณ์ ได้อธิบายความหมายของ ปัญญาสัมปทา หมายถึง ความพร้อมด้วยปัญญารู้จักบาป บุญ คุณ โทษ ประโยชน์ มิใช่ประโยชน์ และเข้าใจชีวิตนี้ตามความเป็นจริง ที่จะไม่ให้หลุมหลงมัวเมาการใช้ความคิดพิจารณาเพื่อให้รู้อย่างไม่วิปริต ใช้สติพิจารณาคิดแห่งกุศลธรรมและอกุศลธรรม รู้สิ่งที่เกื้อกูลและสิ่งไม่เกื้อกูลแก่ตนเองและผู้อื่นด้วยปัญญาตามความเป็นจริง (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), ๒๕๕๓ หน้า ๒๓๓)

ดังนั้นเยาวชนที่ถึงพร้อมด้วยความรู้ ความฉลาด หรือรู้เท่าทันต่อภัยต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตของเยาวชน จึงควรใช้ปัญญาในการหาทางออก

แห่งปัญหา ใช้เหตุผลในการพิจารณาแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยความเฉลียวฉลาด สิ่งใดเป็นโทษ สิ่งใดเป็นกิเลส สิ่งใดถูกต้อง สิ่งใดเหมาะสม สิ่งใดเป็นประโยชน์ สิ่งใดควรให้ สิ่งใดควรเก็บ สิ่งใดควรรับ เลื่อนนำมาเป็นแนวทางให้ชีวิตเยาวชนมีคุณภาพ จะทำให้เยาวชนได้เข้าใจตนเอง เข้าใจสังคม เข้าใจในการเลือกคบมิตรและนำไปสู่การนับถือตนเองเห็นคุณค่าตนเองเป็นที่ยอมรับของครอบครัว ชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะพัฒนาเยาวชนให้เจริญก้าวหน้าเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ นำพาให้เยาวชนในสังคมสงบสุขห่างไกลจากยาเสพติด

บทสรุป

การใช้พุทธธรรมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านจิตใจให้มีความเข้มแข็ง โดยใช้ภูมิคุ้มกันทางครอบครัวที่เป็นความรักความอบอุ่น ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ภูมิคุ้มกันจากสังคมสิ่งแวดล้อม ภูมิคุ้มกันจากกัลยาณมิตร รวมถึงการเสริมสร้างการเรียนรู้ที่เกิดจากตนเองเป็นผู้กำหนด เยาวชนส่วนใหญ่ที่หลงเข้าไปเสพยาหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติด อาจเนื่องจากขาดความรักความอบอุ่น ขาดความรู้ความเข้าใจต่อสังคม เข้าใจว่าตนเองไม่มีคุณค่า และขาดความรู้ทางธรรมะพื้นฐาน หากเราต้องการแก้ปัญหาเรื่องยาเสพติดของเยาวชน เราจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าว เยาวชนควรได้เรียนรู้ปรับทัศนคติมุมมองด้วยการใช้ปัญญาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาของตนเองในด้านครอบครัว สังคม และเพื่อน ให้ประสานสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เสมือนเฟือง ๓ ตัวขับเคลื่อนกลไกให้ทำงานในเวลาเดียวกัน ดังนั้นการป้องกันมิให้เยาวชนได้มีโอกาสเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นการป้องกันในลักษณะการสร้างความพร้อมในการใช้ชีวิตเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้ใหญ่ หรือเป็นผู้ดูแลตนเองได้ โดยปัญญาเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองให้อยู่ในสังคมเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นเยาวชนที่เป็น

คนเก่งเป็นคนที่สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างภาคภูมิใจ ทำให้เยาวชนก้าวข้ามช่วงวัยแห่งการปรับเปลี่ยนจากเยาวชนสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีความเข้มแข็งที่เกิดจากกระบวนการใช้ปัญญาเป็นหลักที่ยึดเหนี่ยว อันเป็นรูปแบบอีกมิติหนึ่งที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาจากสาเหตุของปัญหา เป็นภูมิคุ้มกันที่เกิดขึ้นจากความอบอุ่น การดูแลตนเองได้ และจิตสำนึกที่ดี ดังนั้นเหตุปัจจัยที่มีผล

กระทบทำให้เยาวชนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด คือการยอมรับในครอบครัว การยอมรับในสังคม และการยอมรับด้วยเหตุและผล ยอมรับพุทธธรรมที่นำมาสร้างภูมิคุ้มกันให้เยาวชนด้วย “ปัญญา” เป็นเครื่องมือเพื่อแก้ปัญหาเยาวชนให้ห่างไกลจากยาเสพติด ให้เยาวชนมีภูมิต้านทานต่อสิ่งเร้าต่างๆ มีความเข้มแข็งในจิตใจ เป็นพื้นฐานทำให้ประเทศไทยมีพลเมืองที่มีคุณภาพนำพาประเทศให้มีความสุขสงบเจริญรุ่งเรือง.

เอกสารอ้างอิง

- โกศล วงศ์สวรรค์. (๒๕๕๓). **ปัญหาสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : รวมสาส์น.
- ฉัตร ศิริวงศ์. (๒๕๕๔). **กระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน กรณีศึกษา : บ้านโนนยาง หมู่ที่ ๑๑ ตำบลกำแพง อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณภัสสร บุญเพ็ง. (๒๕๕๙). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน กรณีศึกษา : สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารงานยุติธรรม. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐภูมิ จันดี. (๒๕๕๕). **ปัญหาการแก้ไขการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของเยาวชน ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต ๗ จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. (๒๕๕๐). **จิตวิทยาชีวิตครอบครัว**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (๒๕๕๓). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๕. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สหธรรมิก.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (๒๕๓๙). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๒๕). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒**. กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน.
- วิชัย ตันศิริ. (๒๕๕๑). **วัฒนธรรมพลเมือง**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันนโยบายศึกษา.
- สำนักงาน ป.ป.ส.. (๒๕๕๔) **เอกสารเผยแพร่สำหรับผู้ปฏิบัติงานป้องกันยาเสพติดและผู้ต้องการศึกษาหาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด**. กรุงเทพมหานคร : ส่วนข่าวกรองยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส.
- สำนักงาน ป.ป.ส.. (๒๕๖๐). **รายงานสถานการณ์ยาเสพติด ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐**. กรุงเทพมหานคร : ส่วนข่าวกรองยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๔๕). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕**. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุพัฒนธีร์เวชเจริญชัย. (๒๕๕๓). **ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- โสภา ชปิลมันต์. (๒๕๓๖). **บุคลิกภาพและพัฒนการแนวโน้มสู่พฤติกรรมปกติและการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
- อพัชชา ศิริชัย. (๒๕๕๔). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา สังคมวิทยาประยุกต์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (๒๕๔๒). **สร้างวินัยให้ลูกคุณ**. กรุงเทพมหานคร: ชันดำการพิมพ์.

